

la
nunta de argint

În orice familie sînt multe aniversări, dar una nu seamănă cu cealaltă: una e sărbătorirea solemnă a venerabilului bunic, alta, protocolara omagiere a vreunei mătuși de obicei ocolită pentru acreala ei, și cu totul, cu totul altceva e strălucitoarea, festiva zi a mezinului, favoritul tuturor. Așa e și în numeroasa familie teatrală: mereu îi vine cuiva riindul să primească felicitări, însă sînt și „sărbători între sărbători“, cînd toată lumea se bucură cu adevărat, sufletește unită de o caldă, vibrantă simpatie: o asemenea clipă e ziua lui „Tândărică“. El e copilul deștept și talentat, născut într-o zodie bună, crescut cu dragoste și cu înțelepciune, îndrăgît de toți; există și asemenea copii, care au și har, și gingășie, cărora darurile vieții nu li se urcă la cap, nu devin nici nesuferiți, nici îngîmfați, drept care succesul li se iartă și — minune — se bucură fără invidie de dragostea tuturor... Împlinind 25 de ani, tînăr și voinic ca bradul, „Tândărică“ și-a îngăduit o glumă, poștîndu-ne la... nunta de argint; la ușă, mireasa și muza lui, Margareta Niculescu, ascunzîndu-și emoția sub un suris, a petrecut pe degetul fiecărui oaspete un ineluz de metal alb, gravat cu cifra 25. Ar fi fost, probabil, normal, să-l dăruiesc mai tîrziu vreunuia dintre copiii ce mi l-au jînduit; dar, mărturisesc, am păcătuît prin sentimentalism, nu m-am îndurat să renunț la o atît de inocentă amintire...

Nu e rostul acestor rînduri să rescrie, cu tonul oficial consacrat, o biografie de succese, distincții, turnee, urmărită de altfel pas cu pas în paginile revistei noastre, pînă la cele mai recente numere ale sale: cu atît mai puțin e momentul unor considerații reci, savant teoretizante, despre „profilul“ acestui Mic Prinț candid și despre asteroidul pe care domnește, stabilindu-și cu atîta naturalete propriile-i legi de înfîntare a spiritului. Cu promisiunea că voi repara această încălcare a uzanțelor cu prilejul primirii lui „Tândărică“ la Academie..., voi nota aici cîteva lucruri pe care mi le-a sugerat sărbătorirea.

Poate că ar trebui să încep chiar cu atmosfera sălii, atît de semnificativă prin ea însăși: erau, desigur, copii — „Tândărică“ doar al lor e! —, agitați, emoționați, curioși,

nerăbdători; totuși, de astădată erau în primul rînd adulții, un grup compact de oameni care se simt profund legați de destinul lui „Tândărică“: scriitori, regizori, actori, plasticieni, compozitori, ziariști, pedagogi, unii dintre ei foști spectatori ai anilor de început, astăzi, părinți. Pentru toți aceștia, „scena cu păpuși“ nu e un simplu loc al spectacolelor pentru cei mici, o „instituție cultural-educativă“, ci înseamnă o enormă investiție afectivă; aproape fiecare a dat și a primit, de-a lungul anilor, ceva, participînd în felul său la un act de creație de tip demiurgic: transformarea „materiei moarte“ în inspirație vie, însușirea ei, întemeierea pe prozaica noastră planetă a unei lumi „paralele“, mic univers poetic populat de idei-floare, de inspirații inefabile, de metafore înveșmîtate în blînișă de animal. Atașamentul lor e sincer, integral și patetic — de aceea, adunarea aceasta e poate singura ce-și poate îngădui, fără jenă, înduioșarea. Convocîndu-și prietenii la adunarea festivă, echipa teatrului „Tândărică“ — printre puținii „aleși“ care pot revendica nobilul titlu de echipă — are bucuria rară și prețioasă de a măsura dragostea și prețuirea de care e înconjurată. Acestor sentimente le-au fost expresie și cuvintele de apreciere, felicitările și urările de viitor ale celor investiți cu o funcție reprezentativă: Amza Săceanu, președintele Comitetului pentru Cultură și Educație Socialistă al municipiului București; Constantin Măciucă, director în Consiliul Culturii și Educației Socialiste (fotografia 1); Radu Beligan, directorul Teatrului Național „I.L. Caragiale“; Dina Cocea, vicepreședintă a A.T.M.; și Iulius Furo, vicepreședinte al Consiliului de conducere al Organizației Pionierilor, flancat de „colaboratorii“ săi — cum i-a numit, cu atîta prietenescă simplitate, pe școlarii cu cravată roșie, constituiți în delegație pentru a aduce teatrului „un salut pionieresc“. Curate, vibrante momente, în care între scenă și sală a circulat un fluid fierbinte, au fost cele în care artiștii de la „Tândărică“ s-au perindat pe scenă pentru a primi, ca niște copii foarte buni, merituosi, Diploma de Onoare a Organizației Pionierilor, cînd experimentata artistă și directoarea celebră în

lume, Margareta Niculescu, s-a îmbrățișat, tulburată, cu un nod de fetiță în clasa I (dulce foc, și nu atât de timidă cum era de așteptat), când s-au apropiat de scenă, pentru a-și aduce darurile lor, mandatarii teatrelor de păpuși-surori din alte orașe ale țării: o marionetă, o jucărie, un obiect cu funcție simbolică, și flori, flori, flori... În asemenea momente, intuiția nu înșală: „Tândărică” nu trăiește degeaba pe lume.

Un mic spectacol vesel (regia, Ștefan Lenkisch) a fost „tortul de aniversare” servit invitaților. Tort cu surprize: artiștii-păpușari, întotdeauna ascunși în trape ori după paravane, au apărut de astă dată la vedere, împreună cu „creaturile” lor, într-o fantezie liberă de tip reprezentatie-cabaret, pe un scenariu-pretext de Alecu Popovici, rudă (de suflet), de altfel, foarte apropiată. Am revăzut-o astfel pe Dorina Tănăsescu, veterană și membră-fondatoare, jucindu-se cu poșta cu Tândărică-al-ai de pe vremuri (fotografia 2). O copilă-actriță care a trecut mai de curând în rîndul adulților — de la Teatrul „Creangă”! —, Daniela Anencov, a sosit la întîlnirea cu Așchiuță, primul ei partener; cu prilejul acesta, a ieșit la lumină și adevăratul tată al păpușii, excepționalul minuițor Justin Grad (fotografia 3). R. Zolla a oferit una din mostrele sale de virtuozitate: executînd figurile unui dans modern, păpușa lui s-a răsucit cu atîta convingere și „participare lăuntrică” încît aparatul fotografic a rămas perplex și n-a izbutit nici o imagine. Alte ci-

SUS: Adunarea festivă: Constantin Măciucă, director în C.C.E.S., adresînd un salut sărbătoriiilor.

JOS: Dorina Tănăsescu, membră-fondatoare, asistată de Mihail Prujinski. www.cimec.ro

teva secvențe au constituit demonstrații de personalitate de emanație colectivă: pastilele, delicat joc liric din câteva liniuțe, un cerc și un triunghi; taraful (fotografia 4), alcătuire păpușărească expresivă, de un haz robust; concertul pentru violoncel și pian (fotografia 5), număr de finețe, extraordinară abilitate tehnică și umor. În final, așa cum se cade la sărbători, tot ansamblul s-a reunit pe scenă, într-un grupaj exuberant, spre a fi imortalizat într-o poză pentru albumul de familie. Ceea ce s-a și făcut (fotografia 6).

A existat și un timp II; seara, într-o grădină, printre pomi și boschete, cu reflectoare și cu luminile și larma orașului drept fundal, „Tândărică” a prezentat, pentru aceiași prieteni, cel mai nou spectacol — dovadă că a intrat într-altă vîrstă a căutărilor: Sinziana și Pepelea (regia, Margareta Niculescu, scenografia, Ella Conovici și Mioara Buescu),

teatru cu măști, montare-experiență pe planul comunicării, al relației cu spectatorii, montare-șoc pe planul invenției formelor plastice, în care expresia de inspirație populară dobîndește un rafinament deosebit.

Totuși, altceva aș vrea să spun, și tot nu mai ajung, furată de farmecul acelor ceasuri de amicală expansivitate. Altceva, care mi se pare esențial: modul cum, la „Tândărică”, în creierul și în inima acestui colectiv, a fost concepută sărbătorirea, căreia i s-au consacrat 8 (opt) zile, dintre care teatrul și-a rezervat, pentru a se pune în prim-plan, doar una, nici măcar prima, ci a treia. Intenția profundă a fost alta, cu adevărat demnă de ceea ce a ajuns el să simbolizeze: să prilejuiască un mic festival al genului, o paradă a creatorilor, un dialog al preocupărilor, tendințelor, modalităților stilistice. Inițiativele au fost două: prima, întâlnirea păpușarilor populari în ambianța de autenticitate și farmec de la Muzeul Satului (vezi însemnările Ioanei Mărgineanu, la pag. 80). Contactul cu acești ultimi supraviețuitori ai unei arte pe cale de dispariție, cu originalitatea lor frapantă și cu credința lor naivă,

SUS: Daniela Anencov, de la Teatrul „Creangă”, a sosit la întâlnirea cu primul ei partener. „Așchiuță”, minuit de Justin Grad. În planul II, Ștefan Săndulescu, Elena Săndulescu și Cristina Popovici.

JOS: Taraful e „dirijat” de Elvira Chladek, R. Zolla, Eugenia Dumitriu-Popovici, Laura Ionescu și Suzana Katz.

SUS : Concert pentru violoncel și pian : R. Zolla, Suzana Katz și Eugenia Dumitriu-Popovici.

JOS : Final cu tot ansamblul. În prim-plan, Valeriu Simion ; în centru, Brîndușa Zaița-Silvestru.

nealterată, a dat un fior aparte întregii sărbătoriri. Cea de-a doua, invitația adresată tuturor celorlalte colective de păpușari de același „leat” (care, adică, împlinesc anul acesta tot 25 de ani), de a prezenta pe scena de la „Țândărică”, la alegere, cîte două spectacole : o confruntare spontană și colegială, din a cărei reciprocă generozitate copiii-spectatori și adulții-creatori au deopotrivă de cîștigat.

Iată de ce „Țândărică” ne e atît de drag : simbol al fanteziei, al ideii proaspete și al jocului poetic, el are o înaltă conștiință artistică, e un Teatru, în cel mai nobil și deplin înțeles al cuvîntului.

I. P.

